

DECIZIE

28 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Cooperativa de Consum din Rezina,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu
Răspundere Limitată „Ramaiana” împotriva Cooperativei de Consum din Rezina cu
privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a restituit cererea de apel depusă de Cooperativa de Consum din Rezina,

c o n s t a t ă:

La 06 mai 2020, prin intermediul poștei (f.d.28), SRL „Ramaiana”, reprezentată de avocatul Andrian Condurari, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cooperativei de Consum din Rezina, solicitând încasarea datoriei în sumă de 80000 de lei, penalității în sumă de 24000 de lei, taxei de stat în sumă de 3120 de lei, cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 4000 de lei, cheltuielilor de obținere a informației de la ASP în sumă de 115 lei și a cheltuielilor de expediere a reclamației în sumă de 11,75 de lei. Ulterior, în cadrul ședinței de judecată, s-a solicitat și încasarea cheltuielilor de transport în sumă de 260,22 de lei.

Prin hotărârea din 08 septembrie 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Ramaiana” și s-a încasat de la Cooperativa de Consum din Rezina în beneficiul SRL „Ramaiana” suma de 80000,00 de lei cu titlu de datoriei restantă și suma de 24000, 00 de lei cu titlu de penalitate; s-a încasat de la Cooperativa de Consum din Rezina în beneficiul SRL „Ramaiana” cheltuielile de judecată în sumă de 3120,00 de lei cu titlu de taxă de stat, suma de 4000,00 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suma de 115,00 lei cu titlu de cheltuieli pentru informația de la ASP și suma de 11,75 de lei cu titlu de cheltuieli poștale și suma de 260,22 de lei cu titlu de cheltuieli de transport.

La 07 octombrie 2020, Cooperativa de Consum din Rezina a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 08 septembrie 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, solicitând admiterea spre examinare, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 22 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Cooperativa de Consum din Rezina și s-a comunicat

Cooperativei de Consum din Rezina despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a cererii de apel motivate pe suport de hârtie în atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 2508,90 de lei, fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 7 zile de din momentul recepționării încheierii; s-a explicat apelantului că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

La 03 februarie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d. 60) și ulterior, în original, la 04 februarie 2021, Cooperativa de Consum din Rezina a înregistrat cererea de apel motivată, anexând și dovada de plată a taxei de stat.

Prin încheierea din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Cooperativa de Consum din Rezina și s-a remis Cooperativei de Consum din Rezina cererea de apel cu înscrisurile prezentate; s-a explicat apelantului că, restituirea cererii de apel nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată în termenul și în modul stabilit a aceluiași apelant cu cerere de apel, împotriva aceleiași hotărâri, cu același obiect și temeuri, dacă apelantul a lichidat neajunsurile.

La 11 martie 2021, prin intermediul poștei (f.d.88), Cooperativa de Consum din Rezina a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea spre examinare a recursului, casarea integrală a încheierii contestate și emiterea unei noi hotărâri.

În motivarea recursului s-a invocat că, la adoptarea încheierii contestate instanța de apel a încălcat și a aplicat eronat normele de drept material și procedural, concluziile sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei. Încheierea din 22 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost primită prin intermediul poștei electronice la 26 ianuarie 2021 ora 19:17, totodată în încheiere nu este stipulat termenul de 7 zile lucrătoare sau calendaristice. Astfel, încheierea urmează a fi casată, deoarece cererea de apel cu dovada de plată a taxei de stat a fost expediată la 03 februarie 2021, prin intermediul poștei electronice și la data 04 februarie 2021 a fost depusă prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău.

De asemenea, a indicat că, având în vedere perioada dificilă generată de pandemie, activitatea unităților de alimentație publică a fost suspendată pentru perioada de 15 martie 2020-15 iulie 2020 și astfel penalitatea în mărime de 24000 de lei nu este reală. Mai mult, pe parcursul judecării cauzei în prima instanță, datoria a fost stinsă parțial în sumă de 35000 de lei.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului, inclusiv avocatului Andrian Condurari, la 19 martie 2021, conform scrisorii de însoțire (f.d.90) și a fost recepționată la 23 martie 2021, conform avizelor de recepție (f.d.92-93).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 18 februarie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 11 martie 2021, prin intermediul poștei (f.d.88).

Materialele cauzei atestă expedierea copia încheierii instanței de apel către participanții la proces prin intermediul poștei electronice la 03 martie 2021 (f.d.76). Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Cooperativa de Consum din Rezina și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit.a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că, hotărârea din 08 septembrie 2020 a Judecătorei Orhei, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Ramaiana” împotriva Cooperativei de Consum din Rezina cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost contestată cu apel la 07 octombrie 2020, de către Cooperativa de Consum din Rezina (f.d.44).

În temeiul art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 22 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Cooperativa de Consum din Rezina și s-a comunicat Cooperativei de Consum din Rezina despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a cererii de apel motivate pe suport de hârtie în atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 2508,90 de lei, fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 7 zile de din momentul recepționării încheierii (f.d.56-58).

Aici este de notat că, încheierea instanței de apel din 22 decembrie 2020 a fost expedită în adresa apelantului prin intermediul poștei electronice la 26 ianuarie 2021 (f.d.59), de altfel, aspect confirmat în recursul declarat și de recurent în sensul recepționării încheierii din 22 decembrie 2020 la data de 26 ianuarie 2021.

La 03 februarie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d. 60) și ulterior, în original, la 04 februarie 2021 (f.d.66), Cooperativa de Consum din Rezina a înregistrat cererea de apel motivată, anexând și dovada de plată a taxei de stat.

Instanța de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, prin încheierea din 18 februarie 2021, a restituit cererea de apel depusă de Cooperativa de Consum din Rezina și a remis Cooperativei de Consum din Rezina cererea de apel cu înscrisurile prezentate. Totodată, a explicat apelantului că, restituirea cererii de apel nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată în termenul și în modul stabilit a aceluiași apelant cu cerere de apel, împotriva aceleași hotărâri, cu același obiect și temeiuri, dacă apelantul a lichidat neajunsurile (f.d.72-75).

Or, în virtutea art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Colegiul prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestui, apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel, din considerentele ce succed.

În dezvoltarea acestei ipoteze, Colegiul reține ca fiind întemeiată soluția instanței de apel dispusă prin încheierea din 18 februarie 2021, în situația în care apelantul/recurent nu a prezentat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat la declararea apelului în interiorul termenului acordat de instanța de apel prin încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

De altfel, deși, prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelanților de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 Cod de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelantul depunând la 07 octombrie 2020 cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, a eludat de a se conforma normelor procedurale și de a depune cererea de apel cu motivele de fapt și de drept, precum și dovada de plată a taxei de stat în cuantumul prevăzut de lege, având în vedere natura litigiului.

Totodată, Colegiu iterează că, prin încheierea din 22 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău prin care nu s-a dat curs cererii de apel, apelantului i s-a acordat un termen de 7 zile pentru prezentarea prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a cererii de apel motivate pe suport de hârtie în atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 2508,90 de lei (f.d.56-58).

Deși, s-a comunicat apelantului necesitatea prezentării nemijlocit în cancelaria Curții de Apel Chișinău a actelor enumerate în scopul înlăturării neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel, Cooperativa de Consum din Rezina depune la 03 februarie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d. 60) cererea de apel motivată, anexând și dovada de plată a taxei de stat și ulterior, la 04 februarie 2021 (f.d.66), în original, a înregistrat cererea de apel motivată, anexând și dovada de plată a taxei de stat.

Cu referire la argumentul recurentului precum că instanța nu a concretizat dacă termenul de 7 zile acordat este în zile lucrătoare sau calendaristice, Colegiul menționează că, această împrejurare nu poate justifica casarea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Concomitent, Colegiul notează că, prevederile art. 112 alin.(3), (4) Cod de procedură civilă statuează că actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen. Dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

În situația în care instanța de apel acordând termenul de 7 zile pentru înlăturarea neajunsurilor fără a specifica dacă acestea sunt lucrătoare sau calendaristice, având incertitudinea referitor la termenul acordat, apelantul/recurent nu a făcut uz de dreptul său procedural de a solicita, după caz, prelungirea termenului dat în conformitate cu art. 115 Cod de procedură civilă.

Or, în virtutea art. 115 Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.

Implicit, Colegiul reiterează că, apelantul/recurentul nu și-a valorificat dreptul de a solicita prelungirea termenului de procedură în sensul art. 115 Cod de procedură civilă, în caz că nu avea posibilitatea de a se conforma indicațiilor instanței de apel conform încheierii emise în temeiul art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

În altă ordine de idei, Colegiul evocă prevederile art. 113 Cod de procedură civilă, conform cărora dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normelor de drept procedural citate corelate cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Colegiul evidențiază că, instanța de apel corect a punctat că apelantul în termenul acordat nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat și cererea de apel motivată. Or, termenul acordat apelantului pentru înlăturarea neajunsurilor era de 7 zile de la recepționarea încheierii, având în vedere recepționarea încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel de către apelant la 26 ianuarie 2021.

Implicit, Colegiul punctează că odată inițiind procedura de apel, apelantul/recurent urmează să se intereseze periodic de soarta dosarului. Or, părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc, în plus, pornită la cererea de apel depusă de Cooperativa de Consum din Rezina.

Adițional, Colegiul relevă că, în data de 06 noiembrie 2020, conform avizului de recepție (f.d.51), Cooperativa de Consum din Rezina a recepționat hotărârea motivată din 08 septembrie 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Central. Astfel, Cooperativa de Consum din Rezina depunând cererea de apel la 07 octombrie 2020, iar în data de 06 noiembrie 2020 recepționând hotărârea motivată, urma a depune diligența necesară și de a înregistra în sensul art. 365 alin. (1¹) Cod de procedură civilă un apel suplimentar după data întocmirii hotărârii integrale cu elementele cererii de apel prevăzute la art. 365 alin.(1) lit.d), e) și h) Cod de procedură civilă.

Subsecvent, Colegiul accentuează că, apelantul a avut suficient termen de a se conforma prevederilor legale procesuale chiar și până la acordarea termenului de către instanța de apel prin încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale,

art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că apelantul/recurent și-a neglijat valorificarea în termen a drepturilor procedurale.

De altfel, art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În corolar, Colegiul reține ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca urmare a neconformării indicațiilor instanței de apel în termenul acordat, având în vedere că legislația în acest sens reglementează expres și cert termenele, precum și condițiile de acceptare a cererilor de apel.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate, având în vedere că instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Cooperativa de Consum din Rezina.

Se menține încheierea din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ramaiana” împotriva Cooperativei de Consum din Rezina cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat